

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
ІНСТИТУТ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ НАПН УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО «РІДНА ШКОЛА»
AUTONOMOUS UNIVERSITY OF ZACATECAS (MEXICO)
EUROPEAN INSTITUTE OF FURTHER EDUCATION (EIDV) (SLOVAKIA)
ISRAEL TRAUMA COALITION (ISRAEL)
Sky Tel OÜ (Estonia)

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

VIII Міжнародної конференції

**Актуальні проблеми освітнього
процесу в контексті європейського вибору України**

12 листопада 2025 року

м. Київ
КНУБА

УДК 37.09

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Київського національного університету будівництва і архітектури
(протокол № 39 від 25 грудня 2025 року)*

Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України: матеріали VIII Міжнародної конференції (12 листопада 2025 року). – Київ: Видавництво Ліра-К, 2026. – 836 с.

ISBN 978-617-520-492-4

У матеріалах VIII Міжнародної конференції «Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України» висвітлюються актуальні питання професійної (професійно-технічної) освіти: вітчизняний та зарубіжний досвід; психолого-педагогічне забезпечення освітнього процесу: сучасні виклики; сучасні проблеми викладання інженерно-технічних та гуманітарних дисциплін.

Матеріали конференції розраховані на науково-педагогічних, наукових працівників у галузі педагогіки, психології, соціології, викладачів, аспірантів, студентів, а також на соціальних педагогів, соціологів, практичних психологів і соціальних працівників.

УДК 37.09

За зміст поданих матеріалів несуть відповідальність їх автори.

© КНУБА, 2026

УДК 159.942:355.44(477.63)

Желзова Ірина Василівна,

здобувач вищої освіти академічної групи ПСМз-24-1

Державного податкового університету;

науковий керівник: Деніжна Світлана Олександрівна,

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри психології, педагогіки та суспільних дисциплін

Державного податкового університету

ПСИХОЛОГІЧНА ПІДТРИМКА ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ТА ПОВОЄННИЙ ЧАС

Державні службовці виконують ключову роль у забезпеченні стабільності та функціонування державних інститутів, особливо в умовах воєнного стану. Психологічна напруга, висока відповідальність, постійне прийняття складних рішень та контакт із кризовими ситуаціями створюють значне психоемоційне навантаження на працівників державних структур. У зв'язку з цим особливу актуальність набуває питання психологічної підтримки державних службовців як під час воєнного стану, так і в повоєнний період [1].

Психологічна підтримка державних службовців розглядається як комплекс заходів, спрямованих на збереження та відновлення психологічного благополуччя, розвиток стресостійкості та підвищення ефективності професійної діяльності. Вона включає індивідуальні та групові консультації, психотерапевтичні втручання, тренінги з подолання стресу та навчання навичкам саморегуляції [2].

Одним із ключових аспектів є емоційна стабільність службовців. Під час воєнного стану вони стикаються з інформаційним та психологічним тиском, невизначеністю та постійними змінами в робочому середовищі. Ефективні методи психологічної підтримки сприяють розвитку здатності контролювати емоційні реакції, знижують рівень тривожності та допомагають запобігати вигоранню [3].

Соціальна підтримка є ще одним важливим чинником. Взаємодія з колегами, керівництвом та фахівцями з психологічної допомоги дозволяє державним службовцям відчувати підтримку та розуміння, що зміцнює їхню мотивацію та професійну відданість. Групові форми підтримки, зокрема психологічні тренінги та командні сесії, сприяють формуванню почуття колективної відповідальності та зниженню стресу [4].

Особлива увага приділяється формуванню когнітивної адаптивності. Державні службовці повинні навчитися приймати складні рішення в умовах невизначеності, переосмислювати кризові ситуації та шукати конструктивні шляхи виходу із складних обставин. Когнітивна гнучкість підвищує професійну ефективність та сприяє збереженню психологічного благополуччя [5].

Важливу роль відіграє також розвиток особистісної стійкості. Здатність до саморегуляції, високий рівень самоконтролю, відповідальність та усвідомлення значущості власної професійної діяльності дозволяють державним службовцям ефективно функціонувати в умовах підвищеного навантаження. Психологічна підтримка спрямована на розвиток цих особистісних ресурсів, що забезпечує стійкість до стресових ситуацій [6].

Ефективна психологічна підтримка передбачає також профілактику професійного вигорання. Державні службовці, які працюють у кризових умовах, особливо схильні до емоційного виснаження. Спеціальні програми, що включають навчання методам релаксації, тайм-менеджменту, самоконтролю та балансування робочого і особистого життя, допомагають знизити ризик розвитку вигорання та зберегти мотивацію [7].

Особливості психологічної підтримки в повоєнний час полягають у допомозі службовцям адаптуватися до змін у професійному середовищі, відновити робочі процеси та стабілізувати емоційний стан. Це включає індивідуальні консультації для осіб, які пережили високий рівень стресу, групові програми відновлення командної взаємодії та підтримку у формуванні нових професійних навичок, необхідних для нормалізації діяльності [8].

Не менш важливим є використання технологій дистанційної психологічної підтримки. Онлайн-консультації, вебінари та тренінги дозволяють надавати допомогу державним службовцям у будь-який час та в умовах обмеженого фізичного контакту, що є актуальним як під час воєнного стану, так і у повоєнний період [9].

Отже, психологічна підтримка державних службовців в умовах воєнного стану та повоєнний час включає комплекс заходів для розвитку емоційної стабільності, когнітивної адаптивності, особистісної стійкості та профілактики професійного вигорання. Врахування соціально-психологічних та індивідуально-психологічних факторів створює умови для збереження психологічного благополуччя, підвищення професійної ефективності та успішної адаптації до нових умов роботи. Подальші дослідження доцільно спрямувати на розробку системних програм психологічної підтримки державних службовців у кризових та посткризових ситуаціях.

Список використаних джерел

1. Бізнес-переговори та посередництво: психологічний аспект : навчальний посібник / М. Ю. Заушнікова, Р. А. Калениченко, А. С. Коханець ; Держ. податковий ун-т ; Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. - Ірпінь : Державний податковий університет, 2024. — 195 с. : іл. - Бібліогр. : с. 192 - 195. URL: <https://repository.knuba.edu.ua/handle/123456789/13457>
2. Психологічні аспекти публічного управління: навч. посібник / Р. А. Калениченко, О. В. Остаповський, Є. О. Телебенева ; Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. – Київ: КНУБА, 2025. – 271 с. URL: <https://repository.knuba.edu.ua/handle/123456789/14138>

3. Moroz I.M., Kalenychenko R.A., Krasyl'nyk Yu.S. Psychological problems of conflict-free communication during the educational process in educational institutions. // Наукові перспективи. – 2025. – № 10(64). – С. 1252-1262.

4. Беляєва Н.Є., Калениченко Р.А., Телебенєва Є.О. Особливості формування і збереження ділової репутації в онлайн-середовищі. // Вісник Національного університету оборони України. – 2024. – № 2 (78). – С. 24-31. – doi: 10.33099/2617-6858-2024-78-2-24-31. – Режим доступу: <http://visnyk.nuou.org.ua/article/view/2992733>.

5. Moroz I.M., Kalenychenko R.A., Krasyl'nyk Yu.S. Integration of contemporary trends in pedagogical education into the system of socio-psychological support for the professional growth of students / Перспективи та інновації науки. – 2025. – № 11(57). – С. 1608-1620. Режим доступу: <https://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/32061/32010>.

6. Ю. С. Красильник, І. М. Мороз, Р. А. Калениченко. Психологічні умови формування творчої особистості здобувача вищої освіти / Наукові перспективи. Серія «Психологія» - Київ: Наукові перспективи, 2025. – Вип. № 11(65). – С. 2377 - 2391 Режим доступу: <https://perspectives.pp.ua/index.php/np/issue/view/422/525>.

7. РА Калениченко. Вдосконалення технологій соціально-психологічного супроводу навчально-виховного процесу у ВНЗ/Соціалізація студентської молоді в процесі професійної підготовки: Зб. наук. праць/[Ківенко НВ, Богдановський ІВ, Пилипенко ОІ, Стасюк ВВ, Тарапатова НМ, Калениченко РА, Петухова Ю та інші]; за заг. ред. НВ Ківенко, РА Калениченко - Ірпінь: НУ ДПС, <http://surl.li/ptjiog>

8. Sabeeha Salih Omar, Jassim Mohamed Nayef, Nameer Hashim Qasim, Raad Tomaa Kawad, Ruslan Kalenychenko. EL PAPEL DE LA DIGITALIZACIÓN EN MEJORAR LA RESPONSABILIDAD Y EFICIENCIA EN LOS SERVICIOS PÚBLICOS. URL: <https://revistas.uh.cu/inoperacional/article/view/9522/8196>.

УДК 321:316.61-053.81

Зінуква Катерина Дмитрівна,

здобувач вищої освіти навчальної групи ДН-22-1

Київського національного університету будівництва і архітектури;

науковий керівник: Панібудьласка Андрій Володимирович,

кандидат історичних наук, доцент,

доцент кафедри політичних наук та історії

Київського національного університету будівництва і архітектури

ПОЛІТИЧНА СОЦІАЛІЗАЦІЯ МОЛОДІ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ УКРАЇНИ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Політична соціалізація молоді є фундаментальним процесом формування громадянської свідомості та активної позиції в суспільстві, особливо в умовах трансформацій, які переживає Україна. Цей процес охоплює передачу знань про політичні інститути, розвиток цінностей та навичок участі в політичному житті.

Ця теза аналізує теоретичні основи, історичний розвиток, сучасний стан, виклики та перспективи політичної соціалізації молоді в освіті України, спираючись на аналіз наукових джерел, включаючи монографії, дисертації,

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ УКРАЇНИ

Збірник матеріалів
VIII Міжнародної конференції

(Київ, 12 листопада 2025 року)

Керівник видавничого проєкту *Віталій Зарицький*
Авторська редакція

Підписано до друку 05.01.2026. Формат 60x84 1/16.
Папір офсетний. Друк офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. аркушів – 48,59. Обл.-вид. аркушів – 42,84.
Тираж 300.

Видавець і виготовлювач: ТОВ «Видавництво Ліра-К»
Свідоцтво № 3981, серія ДК.
03115, м. Київ, вул. С. Чобану, 24
тел.: (050) 462-95-48; (067) 820-84-77
Сайт: lira-k.com.ua, редакція: zv_lira@ukr.net